

Akuttutslipp av husdyrgjødsel

Eksempler fra Sandefjord kommune

Kystverket 06.11.2025 Akutt utslipp av husdyrgjødsel – forebygging, beredskap og konsekvenser

Agenda

- hendelser med utslipp av husdyrgjødsel
- utgangspunkt i konkrete eksempler
- hvordan har kommunen håndtert hendelsene

Hendelser

Defekt spredningsslange

- 2022 Himberg

Defekt gjødseltank

- 2023 Torp

Defekt gjødselkjeller

- 2025 Horntvedtveien

spredningsslange

spredningsslange

Gjødseltank

Foto: Pål Breien Abrahamsen

A photograph of a small, clear stream flowing over several large, dark, moss-covered rocks. The water is slightly turbulent as it flows over the rocks, creating small white foam. The surrounding area is a dense forest floor with fallen leaves, twigs, and patches of green moss. Some dry, brown ferns are visible on the right side of the stream. The overall scene is a natural, serene depiction of a forest stream.

Gjødseltank

Gjødseltank

Gjødselkjeller

Gjødselkjeller

Foto: Pål Breien Abrahamsen

Gjødselkjeller

Foto: Pål Breien Abrahamsen

Gjødselkjeller

Kommunens håndtering

Varslingsrutine

- Alle hendelser meldes til 110 for registrering (lav terskel)
- Kommunens beredskapstelefon
- Kommunens miljøavd. + landbruksavd.
 - Rådgivning til gårdbruker/brannvesen
 - Gårdbrukers eget utstyr og ressurser er ofte betydelig
- Samarbeid mellom kommunens miljøavd, bydrift, miljøretta helsevern, landbruk og beredskap
- Faglig rådgivning fra Kystverket og Statsforvalter

Kommunes beredskapsarbeid

- Forskrift om kommunal beredskap
- Scenario i kommunens miljørisikoanalyse

Kommunens miljørisikoanalyse

	Sannsynlighet				Miljøkonsekvens				Risiko		
Verdi	1	2	3	4	1	2	3	4			
Ytre miljø				<u>X</u>			<u>X</u>				<u>X</u>

Beredskapskart

Søk i lag

> Grense Sandefjord kommune

Elvemuslingbasen (kilde: Geografi i Nord-Trøndelag og Norge digitalt)

> Elvenett (Kilde: NVE)

Bekkestrekk med anadrom

> laksefisk (Kilde: Miljødirektoratet)

Hummer - fredningsområder (Kilde: Fiskeridirektoratet)

Verneområder og foreslåtte verneområder (Kilde: Miljødirektoratet)

Natur i verneområder (NiN) (Kilde: Miljødirektoratet)

Beredskapskart (data per 10.04.2024)

VA punkt

Grunnvann Brønn

Vannforsyning

Gjødseltanker

Dreneringslinje

Miljøfarlige stoffer

Grunnforurensning (Kilde: Miljødirektoratet)

forurenset_omrade_pkt

forurenset_omrade

Legg til

Sentrale momenter

- Det er behov for å redusere risiko ved håndtering av gjødsel i landbruket
 - Mange gjødseltanker i kommunen er plassert nært vann uten noen form for sikring/barriere
- Gårdbrukers HMS
 - Beredskap, plan, kvalitetessikring?
 - Bondens KSL tilstrekkelig?
- Forskrift om lagring og bruk av gjødsel mv. (2025)
- Kommunale tiltak
 - SMIL-strategi
 - Større fokus ved tilsyn

Takk for vårs!

